

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради ХДАЕУ

від 26 березня 2026 р., протокол №11

Введено в дію наказом ректора

від 26 березня 2026 р. №11/ОД

Юрій КИРИЛОВ

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

зі спеціальності

А7 Фізична культура і спорт ОПП «Фізична культура і спорт»

для прийому на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7

ВСТУП

Головним завданням фахового вступного іспиту є виявлення у вступників рівня спеціальних знань і практичних навичок з комплексу фахових навчальних дисциплін.

Для вступників на навчання за освітнім рівнем «Магістр» зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт програма складається з ряду дисциплін циклу загальної теоретичної та професійної підготовки: «Теорія та методика спортивного тренування», «Олімпійський і професійний спорт», «Адаптивний спорт» і містить блоки **А, Б та В**. Блок А – теоретичне тестування; Блок Б та В — розгорнуті відповіді на теоретичні питання.

Програма за кожною дисципліною складається з анотації, переліку тем, їх змісту та списку рекомендованих літературних джерел.

Програма фахового вступного іспиту включає перелік питань до кожної теми з дисциплін, на основі яких формуються або тестові завдання або комплекс теоретичних питань з критеріями оцінювання результатів тестування.

При складанні фахового вступного іспиту вступники повинні продемонструвати достатній рівень знань дисциплін циклу загальної теоретичної та професійної підготовки.

Структура білету. Екзаменаційне завдання складається із 30 тестових завдань з “Теорії та методики спортивного тренування”, питання з “Олімпійського та професійного спорту”, та питання з “Адаптивного спорту”.

Блок А складається з тестових завдань, що передбачають завдання на вибір однієї правильної відповіді. Блок Б та В передбачає розгорнуту відповідь на теоретичні питання з вище перерахованих дисциплін.

Порядок проведення фахового вступного іспиту:

1. Тривалість проведення фахового вступного іспиту складає 90 хв.
2. Під час проведення фахового вступного іспиту не дозволяється користуватися електронними приладами, підручниками, навчальними

посібниками, періодичними виданнями та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Екзаменаційної комісії.

3. Під час фахового вступного іспиту слід користуватися ручкою з синіми чорнилами.

4. Оцінювання результатів фахового вступного іспиту проводиться за визначеними критеріями.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ВСТУПНИЙ ІСПИТ

«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СПОРТИВНОГО ТРЕНУВАННЯ»

Мета - полягає в визначенні рівня теоретичних знань з системи підготовки спортсменів високої кваліфікації в Україні, вивченні основних аспектів спортивного тренування, організації та побудови спортивного тренування, оволодінні методики проведення спортивного тренування на прикладі обраного виду спорту.

Завдання:

- повідомлення основних теоретичних відомостей з методики проведення навчально-тренувальних занять;
- визначення різних етапів спортивної підготовки;
- дослідження різних видів спортивного тренування, визначенні різних видів навантаження на тренувальних заняттях та особливості їх планування в залежності від можливостей спортсменів;
- вивчення основних завдань спортивного тренування, загальних та специфічних методів та засобів проведення спортивного тренування, принципів спортивно тренувального заняття;
- вивчення можливостей опанування методики навчання та тренування, сприяючи розвитку рухових здібностей юних спортсменів;
- вивчення механізму планування спортивного тренування для різних груп спортивної кваліфікації та рівня підготовленості.

Анотації

Тема 1. Мета та завдання дисципліни основи спортивного тренування

Місце дисципліни «Теорія та методика спортивного тренування» в навчальному плані підготовки фахівців. Основна мета спортивного тренування та

її складові. Головні завдання дисципліни «Теорія та методика спортивного тренування». Основні терміни, що зустрічаються в спортивному тренуванні.

Тема 2. Принципи спортивного тренування

Класифікація основних принципів спортивного тренування. Загальні Принципи спортивного тренування. Специфічні Принципи спортивного тренування. Дидактичні принципи.

Тема 3. Етапи та види підготовки спортсменів

Визначення різних етапів спортивної підготовки спортсменів. Завдання загальної та спеціальної фізичної підготовки. Завдання технічної та тактичної підготовки. Завдання інтегральної та психологічної підготовки.

Тема 4. Основні засоби спортивного тренування

Класифікація фізичних вправ. Основні засоби спортивного тренування і застосування їх в залежності від поставлених завдань. Характеристика загальнорозвиваючих, підготовчих та підвідних вправ. Особливості застосування різних засобів спортивного тренування в різних видах спорту.

Тема 5. Основні методи спортивного тренування

Загальне поняття про метод спортивного тренування. Основні методи спортивного тренування і застосування їх в залежності від поставлених завдань. Методи для навчання спортивної техніки. Методика розвитку основних рухових якостей.

Тема 6. Методи для навчання та вдосконалення техніки спортивних рухів

Характеристика методів для навчання та вдосконалення техніки спортивних рухів. Особливості використання різних методів в залежності складності спортивної техніки. Змагальний та ігровий метод спортивного тренування.

Тема 7. Методика розвитку фізичних здібностей спортсмена в залежності від виду спорту

Загальна характеристика витривалості та її види. Основні методи розвитку загальної витривалості в різних видах спорту. Основні методи розвитку

спеціальної витривалості в різних видах спорту. Загальна характеристика координації. Різновиди координаційних здібностей. Засоби та методи розвитку спритності та вміння утримувати рівновагу. Методика розвитку міжм'язової координації та точності рухів. Розвиток координації в різних видах спорту. Загальна характеристика швидкісних здібностей та її види. Методика розвитку швидкості реакції, частоти рухів, комплексного прояву швидкості. Відмінності методики розвитку швидкісних здібностей в різних видах спорту. Загальна характеристика силових здібностей та її види. Основні методи розвитку максимальної, вибухової, статичної та динамічної сили. Відмінності методики розвитку силових здібностей в різних видах спорту.

Тема 8. Види та основні завдання мікроциклів

Типи мікроциклів в спортивному тренуванні. Завдання втягуючого та ударного мікроциклів. Завдання відновлювального мікроциклів. Завдання перед змагального та змагального мікроциклів. Чергування занять з різною спрямованістю і з різними навантаженнями в різних тренувальних мікроциклах. Структура мікроциклів. Циклічність застосування різних типів мікроциклів

Тема 9. Види та основні завдання мезоциклів та макроциклів

Типи мезоциклів в спортивному тренуванні. Завдання базового мезоциклу. Завдання втягуючого мезоциклу. Завдання передзмагального мезоциклу. Завдання макроциклу. Сполучення мікроциклів в мезоциклі. Типи макроциклів. Тривалість різних макроциклів. Сполучення мікро та мезоциклів в різних макроциклах.

Тема 10. Види навчальних та тренувальних занять

Основні завдання тренувальних занять в підготовці спортсменів. Класифікація тренувальних занять за переважною спрямованістю в них матеріалу. Завдання навчальних, тренувальних, навчально-тренувальних та контрольних занять. Шляхи вирішення поставлених завдань в залежності від типу заняття..

Тема 11. Контроль в спортивному тренуванні. Види контролю.

Основні завдання контролю в спортивному тренуванні. Види планування та особливості їх застосування. Загальні вимоги для проведення тестових випробувань в різних видах спорту. Основні завдання контролю за рівнем фізичної підготовленості. Основні засоби, що використовуються для визначення рівня фізичної підготовленості. Методика проведення тестових випробувань з оцінки рівня фізичної підготовленості для спортсменів в залежності від віку та рівня підготовленості.

Тема 12. Відбір та орієнтація в спорті

Загальний зміст поняття відбір та орієнтація до занять спортом. Етапи спортивного відбору. Вплив генетичного компоненту при відборі та орієнтації дітей до занять певним видом спорту. Критерій спортивного відбору до занять різними видами спорту (антропометричний, фізіологічний та генетичний фактори).

Тема 13. Спортивні змагання, як підсумок тренувальної діяльності спортсмена

Роль та місце спортивних змагань в системі підготовки спортсменів. Види змагань, системи проведення змагань в різних видах спорту. Особливості проведення змагальної діяльності в різних видах спорту. Основні, допоміжні та товариські змагання.

Тема 14. Особливості визначення змагального результату

Визначення змагального результату в об'єктивно-метричних одиницях вимірювання. Визначення змагального результату в умовних одиницях за певний відрізок часу. Визначення змагального результату в умовних одиницях без ліміту часу. Визначення змагального результату в комплексних видах спорту.

Орієнтовний перелік питань.

- 1 Спеціалізовані сприйняття в спорті.
- 2 Змагання, як системоутворюючий фактор спорту.
- 3 Форми організації занять і їх загальна характеристика.

- 4 Реакція в спорті.
- 5 Регламентація і способи проведення змагань.
- 6 Характеристика методу інтервальної стандартизованої вправи.
- 7 Психологічна напруга і перенапруга в спорті (її стадії).
- 8 Роль і місце змагань в багаторічній підготовці спортсменів.
- 9 Мета, зміст і структура основної та заключної частин тренувального заняття.
- 10 Загальні та спеціальні вимоги до тренерської діяльності.
11. Мета, зміст і структура вступно-підготовчої частини тренувального заняття.
- 12 Види змагань та їх характеристика.
- 13 Особистість спортсмена як суб'єкта спортивної діяльності.
- 14 Способи визначення результату в різних видах спорту.
- 15 Умови проведення змагань, що впливають на результативність змагальної діяльності
- 16 Психологічні особливості особистості тренера (основні виконавчі функції тренера).
- 17 Загальна характеристика і методика розвитку сили
- 18 Мета і завдання спортивного тренування.
- 19 Формування особистості спортсмена.
- 20 Загальна характеристика і методика розвитку швидкості.
- 21 Характеристика тренувальних занять комплексної спрямованості.
- 22 Змагання з позиції психолога
- 23 Загальна характеристика і методика розвитку витривалості
- 24 Характеристика методу змагальної вправи.
- 25 Передзмагальна підготовка спортсмена
- 26 Загальна характеристика і методика розвитку координації.
- 27 Характеристика методу ігрової вправи.
- 28 Передстартова підготовка спортсмена

- 29 Загальна характеристика і методика розвитку гнучкості.
- 30 Характеристика методу кругової вправи.
- 31 Специфічні особливості спортивної діяльності
32. Фізичне навантаження як фактор впливу на формування тренуваності спортсмена.
33. Загальна характеристика методів безперервної вправи.
- 34 Психологічна структура навчально-тренувальної діяльності
35. Надмірне навантаження, його ознаки.
36. Характеристика методу безперервної варіативної вправи.
- 37 Психологічні основи підготовки спортсмена в системі навчально-тренувальної діяльності.
38. Психологічні основи відбору у спорті.
39. Загальна характеристика “методу” спортивного тренування.
40. Побудова програм мікроциклів в межах мезоциклів
- 41 Система психологічного відбору спортсменів.
42. Структура тренувальних занять.
43. Педагогічний контроль у спортивному тренуванні. Види контролю.
- 44 Психологічне забезпечення тренувань і змагань.
45. Планування спортивного тренування. Види планування.
46. Вплив різних температурних умов навколишнього середовища на ефективність застосування фізичних вправ.
- 47 Ключові проблеми психології юнацького спорту
48. Завдання етапу початкової підготовки.
49. Поняття “техніка спортивних вправ”. Визначальна ланка, основа, деталі техніки.
- 50 Особливості мотивації до занять спортом у юних спортсменів
- 51 Основні завдання спеціалізованої базової підготовки
52. Загальна характеристика методів інтервальної вправи.
- 53 вплив спорту на всебічний розвиток людини.

54. Основні завдання етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

55. Визначення величини навантаження в спортивному тренуванні.

56 Вплив спорту на формування моральних якостей.

57. Засоби та методи контролю за технічної підготовленістю спортсменів.

58. Принципи спортивного тренування.

59 Вплив спорту на інтелектуальний розвиток спортсмена.

60. Характеристика методу інтервальної стандартизованої вправи.

61. Основні змагання та їх завдання.

62 Технологія керування спортивною підготовкою

63. Контрольні змагання та їх завдання.

64. Етапи відбору в спортивному тренуванні

65. Методи навчання техніці спортивних вправ.

66. Контроль за розвитком рухових якостей.

67 Соціально-психологічні особливості спортивної групи (взаємини).

68. Поєднання інтенсивності і об'єму фізичного навантаження.

69. Характеристика тренувальних занять вибіркової спрямованості.

70 Розміри та ознаки спортивних груп.

71. Види підготовки спортсменів.

72. Характеристика словесного методу спортивного тренування.

73 Лідерство в спортивній групі.

74. Основні завдання загальної та спеціальної фізичної підготовки.

75. Характеристика внутрішньої сторони навантаження.

76 Успішність спортивної діяльності і спілкування.

77. Основні завдання технічної підготовки спортсмена.

78. Загальна характеристика структури навчання техніці спортивних вправ.

79 Загальна характеристика психо-функціонального стану спортсмена

80. Основні завдання тактичної технічної підготовки спортсмена.

81. Характеристика наочного методу спортивного тренування.

- 82 Структура психічного стану
83. Основні завдання інтегральної підготовки спортсмена.
84. Види тренувальних занять та їх загальна характеристика.
- 85 Класифікація психічних станів
86. Наслідки надмірного навантаження.
87. Загальна характеристика та типи мікроциклів.
- 88 Психологічні основи діагностики у спорті.
89. Фактори, що забезпечують ефективність застосування фізичних вправ.
90. Загальна характеристика та типи мезоциклів.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Андрєєва Р.І. Ефективність методики розвитку фізичних якостей жінок молодого віку засобами фітнесу / Р.І. Андрєєва, О.Г. Шалар, В.М. Гузар, Є.А. Стрикаленко. - Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. – Випуск 11 (143) 21. – С. 21 — 25.
2. Васьков Ю. В. Управління фізичним вихованням в загальноосвітньому навчальному закладі / Ю.В. Васьков, І.М. Пашков. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2018. 192 с
3. Гринчук А. А. Удосконалення техніко-тактичної майстерності у студентів-баскетболістів у вищих навчальних закладах / А.А. Гринчук, Ю.С. Чехівська, О.А. Гуренко. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2021.№6.С. 85–89.
4. Іваній І.В. Фізична культура особистості фахівця фізичного виховання та спорту, К.: Університетська книга, 2023. - 128 с.

5. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях. Навчально-методичний посібник / В.М. Костюкевич – Вінниця: Планер, 2022 – 117 с.

Додаткова література

1. Strykalenko Y. Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavorable conditions / Mykola Halaidiuk, Borys Maksymchuk, Oksana Khurtenko, Ivan Zuma, Zoryana Korytko, Rehina Andrieieva, Yevhenii Strykalenko, Ihor Zhosan, Yaroslav Syvokhop, Olena Shkola, Olena Fomenko, Iryna Maksymchuk // Journal of Physical Education and Sport, 18 (4), 2284-2291.

2. Strykalenko Y. The correlation between intelligence and competitive activities of elite female handball players / Yevhenii Strykalenko, Oleh Shalar, Viktor Huzar, Serhii Yuskiv, Hanna Silvestrova, Nina Holenco // Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol.20(1), Art 8, pp 63-70, 2020

3. Strykalenko Yevhenii, Shalar Oleh, Serhiy Shapoval (2023) Optimization of strength training of young people using exercise devices Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «MODERN DIRECTIONS AND MOVEMENTS IN SCIENCE». Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg P. 568-577.

4. Бубка С. Н. Розвиток рухових здібностей людини / С.Н. Бубка. Донецьк : АПЕКС, 2020. 302 с.

5. Стрикаленко Є.А. Фізична підготовка жінок засобами пружинячих черевиків «KANGOO JUMPS» / Є.А. Стрикаленко, О.Г. Шалар, Д.О. Строган. - Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» зб. наукових праць / за ред.. О.В. Тимошенка. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – Випуск 5 К (86) 17. – С. 331-336.

Мета дисципліни «олімпійський та професійний спорт» є формування системи знань про історію і розвиток олімпійського руху та професійного спорту, його ідеали і принципи, місце в системі явищ, сучасного громадського життя, організаційно-правових і економічних основ олімпійського спорту, набуття вмінь і навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу про олімпійський рух, олімпійську освіту та основи професійного спорту.

Завдання:

- здійснення теоретичного аналізу проблем олімпізму;
- Функції професійного спорту;
- Організаційна структура професійного спорт;
- розкриття принципів і загальних закономірностей олімпійського руху;
- формування професійного світогляду здобувачів, основ знань і навичок в галузі історії, організації, управління олімпійським рухом,
- ознайомлення з роботою міжнародних спортивних організацій та їх нормативною базою;
- ознайомлення з економічними основами олімпійського спорту;
- ознайомлення з результатами участі спортсменів України в олімпійських іграх.

Анотації

Тема 1. Історія олімпійських ігор та їх відродження

Значення олімпійських ігор стародавньої Греції, прихильники їх відродження в XVII-XVIII ст. і на початку XIX ст. Передумови відродження олімпійських ігор сучасності. Розвиток спорту у другій половині XIX ст. у світі. Олімпійський прапор, символ, девіз і емблема. Їх характеристика. Олімпійський вогонь, олімпійська клятва і нагороди. Утворення міжнародного олімпійського комітету (мок).

Тема 2. Президенти міжнародного олімпійського комітету, їх роль в розвитку олімпійського спорту

Роль постаті президента МОК в розвитку олімпійського руху пропозиції П'єра де Кубертена стосовно реформи освітньої системи. Вплив англійської філософії Томаса Арнольда і концепції англійського спорту на позиції П'єра де Кубертена. Міжнародні контакти П'єра де Кубертена в 1893-1894 рр. Міжнародний атлетичний конгрес 1894 р., його програма і значення для відродження ігор і розвитку олімпійського руху. Роль П'єра де Кубертена у відродженні олімпійських ігор, оцінка його творчої спадщини.

Постаті президентів МОК: Деметріус Вікелас (1894-1896), П'єр де Кубертен (1896-1925), Анрі де Баей-Латур (1925-1942), Юханнес Зігфрід Едстрем (1942-1952), Ейвері Брендедж (1952-1972), Майкл Моріс Кілланін (1972-1980), Хуан Антоніо Самаранч (1980-2001), Жак Рогге (2001-2013), Томас Бах (2013-2024), Кірсті Ковентрі (2024 -).

Тема 3. Міжнародна олімпійська система: принципи, структура і діяльність Міжнародна олімпійська академія і характеристика її діяльності. Правова база сучасної олімпійської системи. Фундаментальні принципи Олімпізму. Демократизація олімпійського руху, його виховні функції. Моральні і етичні принципи олімпійського руху, їх гуманістична спрямованість і значення.

Тема 4. Допінг і боротьба з його використанням в олімпійському спорті.

Основні напрямки боротьби з використанням допінгу у спорті: санкції, покарання, заборонені речовини.

Тема 5. Аматорство в олімпійському спорті

Еволюція уявлення про спортсмена-аматора. Проблема аматорства в сучасному олімпійському спорті. Сесія МОК 1974 р. у Відні і «Положення про допуск». Зміни в Правилі 26 (84-а сесія МОК в Баден-Бадені). Допуск спортсменів-професіоналів до Олімпійських ігор 1988 р. «Відкриті» Олімпійські ігри
Правова база аматорського спорту в Україні та світі.

Тема 6. Професійний спорт як складова частина міжнародного спортивного та олімпійського руху. Відмінності та переваги професійних спортсменів. Нормативно-правова база професійного спорту: контракт, драфт тощо.

Тема 7. Організація, проведення і програма Олімпійських ігор

Місце та роль Національного олімпійського комітету (НОК) країни у підготовці і проведенні Олімпійських ігор. Роль Національного олімпійського комітету (НОК) країни, де знаходиться місто-організатор, у підготовці і проведенні Олімпійських ігор. Типові структура та зміст діяльності Організаційного комітету Олімпійських ігор (ОКОІ). Діяльність Міжнародних спортивних федерацій в організації і проведенні Олімпійських ігор. Взаємодія МОК, НОК, МСФ і ОКОІ як передумова успішного проведення Олімпійських ігор. Літні олімпійські ігри: програма, організація та проведення

Адаптивний спорт як складова Олімпійського руху. Жінки в олімпійському спорті: формування програми змагань, гендерна верифікація, гендерне насильство, гендерна політика МОК.

Тема 8. Проблеми олімпійського спорту сучасності та перспективи їх вирішення. Олімпійський спорт і політика. Проблеми і протиріччя, які існують в олімпійському русі в останні роки. Боротьба з апартеїдом у спорті. Проблема націоналізму та інтернаціональний характер олімпійського руху. Проблема участі жінок в олімпійському спорті.

Тема 9. Економічні основи олімпійського спорту.

Комерціалізація олімпійського спорту, її ознаки, сильні і слабкі сторони. Зв'язок комерціалізації і професіоналізації олімпійського спорту. Рекламно-комерційна і ліцензійна діяльність МОК, МСФ і НОК. Спонсорство, ліцензування, реклама і маркетинг та їх значення у фінансуванні олімпійського спорту в різних країнах.

Тема 10. Олімпійський спорт в Україні

Проблеми олімпійського спорту в Україні. Стан розвитку спорту в Україні до 30-х років. Бурхливий розвиток українського спорту з 1930 р. Спортсмени

України на Олімпійських іграх в різні роки. Національний олімпійський комітет України. Визнання МОКом Національного олімпійського комітету України (1992 р.) і проблеми олімпійського спорту в Україні. Концепція підготовки спортсменів України до зимових Олімпійських ігор і до Ігор Олімпіад. Олімпійці нашого регіону (за вибором), їх досягнення в Олімпійських іграх. Досягнення українських спортсменів в Олімпійських іграх з обраного виду спорту. Участь спортсменів України в Паралімпійських іграх та спеціальних Олімпіадах.

Орієнтовний перелік питань.

1. Професійний спорт та міжнародний спортивний рух.
2. Місце та призначення професійного спорту в культурі суспільства.
3. Відмінні особливості професійного та олімпійського спорту.
4. Передумови виникнення професійного спорту.
5. Соціальні фактори розвитку професійного спорту.
6. Етапи розвитку професійного спорту в США та їх особливості.
7. Роль телебачення та засобів масової інформації в розвитку професійного спорту.
8. Цілі та завдання професійного спорту..
9. Основні цінності американського суспільства та їх взаємозв'язок з цінностями професійного спорту.
10. Специфічні функції професійного спорту.
11. Вплив професійного спорту на суспільство.
12. Рекламна функція професійного спорту.
13. Взаємозв'язок професійного спорту з іншими громадськими інститутами.
14. Комерційна спрямованість професійного спорту.
15. Ставлення до професійного спорту в колишніх соціалістичних країнах.

16. Статус спортсмена-аматора, який був членом збірної команди країни в колишніх соціалістичних країнах.

17. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту. Причини зацікавленості в Україні та інших країнах СНД до професійного спорту.

18. Правовий статус спорту найвищих досягнень в Україні.

19. Перспектива розвитку професійного спорту в Україні.

20. Умови розвитку професійного спорту.

21. Досвід Заходу в розвитку професійного спорту в Україні.

22. Організаційна структура клубу (команди) в професійному спорті.

23. Організаційна структура професійних ліг (асоціацій).

24. Джерела доходів ліги (асоціації) в професійному спорті.

25. Джерела доходів команди (клубу) в професійному спорті.

26. Джерела доходів професійного спортсмена.

27. Особливості оплати праці спортсмена-професіонала.

28. Картельна структура професійного спорту.

29. Порядок прийому нових команд в лігу (асоціацію).

30. Спонсорство. Причини, які спонукають до спонсорства.

31. Концесія в професійному спорті.

32. Ліцензування в професійному спорті.

33. Податкове законодавство в професійному спорті США.

34. Професійний контракт та його зміст.

35. Маркетинг в професійному спорті.

36. Специфіка бізнесу в професійному спорті.

37. Система юридичних обмежень для професійного спорту США. «Закон Шермана».

38. Система резервування. Головні елементи системи.

39. Поняття «вільний агент». Умови отримання статусу «вільного агента».

40. Посередницькі агентства та їх функції.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Курс лекцій «Структура та функції олімпійського спорту» з дисципліни «Олімпійський спорт» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт» і 227 «Фізична терапія та ерготерапія» / Укл.: О.В. Порада, О.М. Захарова, С.В. Сметанін Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. 54 с

2. Олімпійський спорт: конспект лекцій: у 2 ч. / укладачі: В. М. Сергієнко, С. А. Король. Ч. 1. Суми: Сумський державний університет, 2024. 196 с.

3. Оніщук Л.М., Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Олімпійський спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 75 с.

4. Оніщук Л.М., Олімпійський спорт: навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 135 с.

Додаткова література

1. Білогур В., Сивохоп Е., Маріонда І. Актуальність гендерних відносин у спорті. Жінки, спорт і суспільство в сучасному світі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 квіт. 2024р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2024. С. 115-118.

2. Skrypchenko I. T., Vjelica B., Aksović N. Bullying in modern sports environment: understanding and prevention // Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 13 квіт. 2023 р.). Дніпро : ДДУВС, 2023. С. 69-72

3. Гета А. В. Допінг як невирішувана проблема у спорті вищих досягнень //XXII International scientific and practical conference «Modern Scientific Research: Theoretical and Practical Aspects»(May 8-10, 2024) Oslo, Norway. International Scientific Unity, 2024. 258 p. ISBN 978-617-8427-14-6. – 2024. – С. 209.

4. Горчакова Н., Бєленічев І., Гнатюк В., Олійник С., Кучковський О., Мошківська Ю., Дорошенко Е. Генетичний допінг: реалії, перспективи застосування у спорті та біоетичні аспекти. Фітотерапія. Часопис, 1, 17–28, 2023, doi: 10.32782/2522-9680-2023-1-17

5. Долинний Ю. О. Д 64 Олімпійський і професійний спорт: курс лекцій для викладачів і студентів вищих навчальних закладів. Краматорськ: ДДМА, 2020. 111 с

«АДАПТИВНИЙ СПОРТ»

Мета викладання дисципліни «Адаптивний спорт» є сприяння здобувачам вищої освіти у опануванні базових спеціальних знань, методичних прийомів та практичних навичок застосування засобів адаптивного спорту для людей, що втратили певні функціональні можливості, вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки осіб з інвалідністю до змагань

Завдання:

- ознайомити з завданнями адаптивної фізичної культури;
- ознайомити зі змістом видів адаптивного спорту;
- ознайомити зі змістом основних принципів, методів і засобів адаптивного спорту;
- ознайомити з методикою навчання адаптивній фізичній культурі;
- навчити організовувати і проводити заняття з адаптивної фізичної культури;
- застосовувати методи дослідження у науково-дослідній роботі в сфері адаптивної фізичної культури;
- проводити аналіз теоретико-експериментальних даних та втілювати в практику результати наукових досліджень; аналізувати передовий досвід педагогів-новаторів. «Теорія і методика фізичного виховання» є формування

системи знань про загальні закономірності, принципи, засоби, методи та форми організації фізичного виховання; зміст методики фізичного виховання, набуття вмінь і навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу про теорію і методику фізичного виховання

Анотації

Тема 1. Історичні передумови виникнення адаптивного спорту. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності “спорт”. Основні поняття адаптивного фізичного виховання.

Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Перспективи розвитку адаптивного спорту в Україні. Основні тенденції розвитку адаптивного спорту в міжнародному Олімпійському русі.

Тема 3. Методичні основи адаптивного спорту.

Структура системи підготовки в спорті інвалідів.

Тема 4. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту. Методи та форми адаптивного фізичного виховання.

Тема 5. Методичні особливості організації змагань в адаптивному спорті. Характеристика паралімпійських видів спорту. Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту, зимові види спорту). Функціональні параолімпійські класифікації.

Тема 6. Адаптивне фізичне виховання при різних нозологіях. Адаптивне фізичне виховання при вадах зору та ДЦП

Тема 7. Міжнародні організації адаптивного спорту в світі. Нормативно-правові засади діяльності міжнародних організацій адаптивного спорту.

Тема 8. Міжнародний паралімпійський комітет.

Місце та роль Національного паралімпійського комітету (НПК) країни у підготовці і проведенні Паралімпійських ігор. Жінки в паралімпійському спорті:

формування програми змагань, гендерна верифікація, гендерне насильство, гендерна політика МОК.

Тема 9. Паралімпійський спорт в Україні. Участь українських спортсменів інвалідів у міжнародних змаганнях. Відомі паралімпійці України. Проблема гендеру в паралімпійському спорті.

Тема 10. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів “Інваспорт”. Положення про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів. Підсумки роботи «Інваспорт» за поточний рік.

Орієнтовний перелік питань.

1. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
2. Типологічна класифікація Паралімпійського руху.
3. Характерні ознаки змагань Паралімпійського руху.
4. Ігри медико-реабілітаційної приналежності.
5. Генеза Паралімпійського руху.
6. Еволюція програм Паралімпійських ігор.
7. Генеза Дефлімпійського руху.
8. Програма Дефлімпійських ігор.
9. Генеза руху Спеціальних Олімпіад.
10. Діяльність фундаторів адаптивного спорту (Людвіг Гуттманн, Ежен Рубен Алке, Юніс Кеннеді Шрайвер).
11. Структура та діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
12. Керівні організації адаптивного спорту в Україні.
13. Міжнародні керівні організації адаптивного спорту.
14. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських літніх іграх.
15. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських зимових іграх.

16. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
17. Переваги спорту в роботі з інвалідами.
18. Проблема вибору інвалідом виду спорту.
19. Вимоги до тренера, який працює з інвалідами.
20. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
21. Етичні аспекти класифікації в адаптивного спорту.
22. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту.
23. Адаптивний спорт як соціальне явище.
24. Концепція адаптивного спорту у системі міжнародного олімпійського руху.
25. Мета та завдання адаптивного спорту.
26. Загальні принципи адаптивного спорту.
27. Методичні принципи адаптивного спорту.
28. Специфічно-спортивні принципи адаптивного спорту.
29. Загальні соціальні функції адаптивного спорту.
30. Специфічні соціальні функції адаптивного спорту.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Адаптивний спорт фізичного виховання і спорту: методичні вказівки / уклад.: Головка А.М.. К: КНУБА,Талком, 2023. 18 с.
2. Оніщук Л.М., Адаптивний спорт: навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 105 с.
3. Оніщук Л.М., Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Адаптивний спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 75 с

Додаткова література

1. Закон України про фізичну культуру і спорт (відомості Верховної Ради України (ВВР). ст. 80.

2. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні
Монографія. С.М. Домбровська, С.А. Вавренюк, В.В. Палюх НУЦЗУ, 2020. 313 с.

3. Гарнусова В. В., Ракитіна Т. І., Оргєєва С. В. Адаптивне фізичне виховання для людей з ослабленим здоров'ям : дис. Національний авіаційний університет, 2021.

4. Смирнов В. Становлення та розвиток паралімпійського спорту України (1991-2014 рр.): історіографія проблеми. Старожитності Лукомор'я. 2021. №. 5. С. 140-146.

**КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ
АБІТУРІЄНТІВ**

Оцінювання знань вступників з фахового іспиту здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів. Прохідний бал становить – 100. Блок А складається з тестових завдань, що передбачають завдання на вибір однієї правильної відповіді. Блок Б та В передбачає розгорнуту відповідь на теоретичне запитання.

Рівень знань	Бали за 1 вірну відповідь	Кількість вірних відповідей	Рейтингові бали
Блок А Теоретичне тестування (мах =90 балів)	3	3	9
		6	18
		9	27
		12	36
		15	45
		18	54
		21	63
		24	72
		27	81
		30	90
Блок Б Теоретичне питання з «Олімпійського та професійного спорту» (мах =55 балів)	55	Повне розкриття поставленого питання з додатковим роз'ясненням та використанням сучасної інформації	55
		Поставлене	44

		запитання розкрито на базовому рівні	
		Часткова відповідь на питання	33
		Розкриття питання зі значними помилками	22
		Поставлене запитання не розкрито	11
Блок В Теоретичне питання з «Адаптивний спорт» (макс =55 балів)	55	Повне розкриття поставленого питання з додатковим роз'ясненням та використанням сучасної інформації	55
		Поставлене запитання розкрито на базовому рівні	44
		Часткова відповідь на питання	33
		Розкриття питання зі значними помилками	22
		Поставлене запитання не розкрито	11